

Υπόθεση C-193/19

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

27 Φεβρουαρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Förvaltningsrätten i Malmö (Σουηδία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

15 Φεβρουαρίου 2019

Προσφεύγων:

A

Καθής:

Migrationsverket

[παραλειπόμενα]

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

[παραλειπόμενα]

Το έκτο τμήμα του Förvaltningsrätten i Malmö, migrationsdomstolen, (αρμόδιου για θέματα μεταναστεύσεως διοικητικού πρωτοδικείου του Μάλμοε, Σουηδία) αποφάσισε [παραλειπόμενα] να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[παραλειπόμενα]

Εισαγωγή

- 1 Κατά το σουηδικό δίκαιο, βασικό κριτήριο για τη χορήγηση άδειας διαμονής, για λόγο άλλον από την ανάγκη προστασίας ενός φυσικού προσώπου και από τους ανθρωπιστικούς λόγους, είναι η με βεβαιότητα απόδειξη της ταυτότητας του αιτούντος. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το επίπεδο της απαιτούμενης αποδείξεως ισοδυναμεί με την απόδειξη της ταυτότητας· στην πράξη, απαιτείται η επίδειξη

έγκυρου διαβατηρίου, το οποίο είναι σε ισχύ για όσο χρονικό διάστημα εξετάζεται η ζητούμενη άδεια. Ο utlänningslagen (σουηδικός νόμος περί αλλοδαπών, στο εξής: UL) δεν προβλέπει ειδική ρύθμιση όσον αφορά την ταυτότητα, αλλά απαιτεί την κατοχή διαβατηρίου.

- 2 Παρεκκλίσεις επιτρέπονται σε περιπτώσεις οικογενειακής επανενώσεως όταν τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα κατάγονται από χώρα η οποία δεν εκδίδει αποδεκτά δελτία ταυτότητας, όπως, παραδείγματος χάριν, η Σομαλία.
- 3 Το Migrationsöverdomstol (αρμόδιο για θέματα μεταναστεύσεως διοικητικό εφετείο) έκρινε (απόφαση MIG 2011:11) ότι, για την τήρηση των δεσμεύσεων της Σουηδίας που απορρέουν από τη Συμφωνία του Σένγκεν και για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων συνεργασίας που η Σουηδία έχει βάσει του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, είναι αναγκαία η με βεβαιότητα απόδειξη της ταυτότητας του αιτούντος σε περίπτωση που χορηγείται προσωρινή άδεια διαμονής για λόγους συνδέσεως με τη Σουηδία, όπως, παραδείγματος χάριν, μέσω γάμου, ο οποίος είναι επίμαχος στην παρούσα υπόθεση ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, εργασίας ή σπουδών.
- 4 Το 2016 στη Σουηδία εκδόθηκε νόμος περιορισμένης χρονικής ισχύος ο οποίος περιορίζει τις δυνατότητες χορηγήσεως άδειας διαμονής στην ημεδαπή [lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige [νόμος (2016:752) σχετικά με προσωρινούς περιορισμούς της δυνατότητας λήψεως άδειας διαμονής στη Σουηδία· στο εξής: νόμος περί προσωρινών περιορισμών].
- 5 **[σελ. 2 του πρωτοτύπου]** Στον νόμο αυτόν ενσωματώθηκε μια νέα διάταξη (άρθρο 16, στοιχείο f) η οποία επιτρέπει τη χορήγηση προσωρινής άδειας διαμονής σε άτομα προτιθέμενα να σπουδάσουν σε σχολείο της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσής στη Σουηδία. Μία από τις πολλές προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας είναι ότι ο ενδιαφερόμενος είναι αποδέκτης απρόσβλητης αποφάσεως περί απορρίψεως αιτήσεώς του για τη χορήγηση ασύλου, η οποία συνοδεύεται από διαταγή απελάσεως. Η συγκεκριμένη διάταξη προβλέπει, επίσης, ειδική παρέκκλιση από την προαναφερθείσα απαίτηση αποδείξεως της ταυτότητας, η οποία άλλως θα είχε εφαρμογή· αφορά πράγματι τη χορήγηση άδειας λόγω σπουδών περιορισμένης διάρκειας. Επιπλέον, οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται εντός της Σουηδίας. Σε διαφορετική περίπτωση, οι σχετικές άδειες πρέπει να ζητούνται και να χορηγούνται πριν από την είσοδο στη Σουηδία.
- 6 Η διάταξη αυτή έχει ως εξής: άδεια διαμονής δύναται να χορηγηθεί ακόμη και αν η ταυτότητα του αλλοδαπού είναι αβέβαιη και ο αλλοδαπός ή η αλλοδαπή δεν μπορεί να πιθανολογήσει την ταυτότητα που δήλωσε.
- 7 Το förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen (αρμόδιο για θέματα μεταναστεύσεως διοικητικό πρωτοδικείο Στοκχόλμης, Σουηδία) [παραλειπόμενα] έκρινε ότι οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης (ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν

και ο κανονισμός (ΕΕ) 265/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2010, για την τροποποίηση της Σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006 όσον αφορά την κυκλοφορία των προσώπων με θεώρηση μακράς διάρκειας), οι οποίες είναι δεσμευτικές για τη Σουηδία, εμποδίζουν την εφαρμογή του προαναφερθέντος χαμηλότερου επιπέδου αποδείξεως της ταυτότητας και ότι, αντ' αυτής, πρέπει να ακολουθείται η συνήθης πρακτική για την απόδειξη της ταυτότητας.

- 8 Εν συνεχεία, το Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (αρμόδιο για θέματα μεταναστεύσεως διοικητικό εφετείο Στοκχόλμης, Σουηδία) έκρινε [παραλείπόμενα] ότι οι αρχές που διατυπώθηκαν στην προαναφερθείσα απόφαση MIG 2011:11 αφορούν αιτήσεις υποβληθείσες εκτός Σουηδίας (επομένως, προφανώς και εκτός του χώρου Σένγκεν) και τροποποίησε την απόφαση του migrationsdomstolen (αρμόδιου για θέματα μεταναστεύσεως διοικητικού πρωτοδικείου), ούτως ώστε να γίνεται δεκτό το κατά τα ανωτέρω χαμηλότερο βάρος αποδείξεως.
- 9 Συνεπώς, είναι ασαφές ποιο είναι το επίπεδο αποδείξεως της ταυτότητας το οποίο απαιτείται βάσει των προαναφερθεισών διατάξεων του δικαίου της Ένωσης (σκέψεις 3 και 7) όταν πρόκειται για αιτήσεις που υποβάλλονται εντός της Σουηδίας για λόγο άλλον από την ανάγκη προστασίας ενός φυσικού προσώπου και από τους ανθρωπιστικούς λόγους.

Οι λόγοι της προδικαστικής παραπομπής για την ερμηνεία των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης στην υπό κρίση υπόθεση

Διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

- 10 Κατά την αιτιολογική σκέψη 6 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, ο έλεγχος των συνόρων δεν γίνεται μόνο προς το συμφέρον των κρατών μελών στα εξωτερικά σύνορα των οποίων ασκείται, αλλά προς το συμφέρον όλων των κρατών μελών που έχουν καταργήσει τον έλεγχο στα εσωτερικά τους σύνορα. Ο έλεγχος θα πρέπει να συμβάλλει στην καταπολέμηση της παράνομης μεταναστεύσεως και της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και στην πρόληψη κάθε απειλής κατά της εσωτερικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξεως, της δημόσιας υγείας και των διεθνών σχέσεων των κρατών μελών.
- 11 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του ίδιου κώδικα ορίζει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να διαθέτει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο που του δίνει το δικαίωμα για διέλευση των συνόρων και να μην είναι καταχωρισμένος ως ανεπιθύμητος στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (στο εξής: SIS). Το ίδιο άρθρο ορίζει, περαιτέρω, ότι σε υπήκοο τρίτης χώρας που δεν πληροί τις τεθείσες προϋποθέσεις μπορεί να επιτραπεί από κράτος μέλος η είσοδος στο έδαφός του για λόγους ανθρωπιστικούς ή εθνικού συμφέροντος ή λόγω διεθνών υποχρεώσεων.

- 12 Το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κώδικα ορίζει ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών πρέπει να υποβάλλονται σε διεξοδικούς ελέγχους κατά την είσοδο και την έξοδο και πρέπει να πραγματοποιείται διεξοδικός έλεγχος για να εξακριβωθεί αν ο υπήκοος τρίτης χώρας διαθέτει έγγραφο έγκυρο για τη διέλευση των συνόρων του οποίου δεν έχει λήξει η ισχύς και αν το έγγραφο αυτό συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από την αναγκαία θεώρηση ή άδεια διαμονής.
- 13 **[σελ. 3 του πρωτοτύπου]** Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κώδικα ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι η είσοδος στο έδαφος των κρατών μελών απαγορεύεται σε υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος δεν πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων εισόδου. Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη της εφαρμογής των ειδικών διατάξεων σχετικά με το δικαίωμα ασύλου και τη διεθνή προστασία ή την έκδοση θεωρήσεων μακράς διάρκειας.
- 14 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 4, της οδηγίας για την επιστροφή (της οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16 Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών), τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν, ανά πάσα στιγμή, να χορηγήσουν αυτόνομη άδεια διαμονής ή άλλη άδεια που παρέχει δικαίωμα παραμονής για λόγους φιλευσπλαχνίας, ανθρωπιστικούς ή άλλους λόγους, σε υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος διαμένει παράνομα στο έδαφός τους. Στην περίπτωση αυτή, δεν εκδίδεται απόφαση επιστροφής. Αν απόφαση επιστροφής έχει ήδη εκδοθεί, τότε αυτή ανακαλείται ή αναστέλλεται για τη διάρκεια ισχύος του τίτλου διαμονής ή άλλης άδειας που παρέχει δικαίωμα παραμονής.
- 15 Κατά το άρθρο 25, παράγραφος 1, της Συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, όταν κράτος μέλος πρόκειται να χορηγήσει άδεια διαμονής, οφείλει να πραγματοποιεί συστηματικά έρευνα στο SIS. Όταν κράτος μέλος πρέπει να αποφασίσει αν θα χορηγήσει άδεια διαμονής σε αλλοδαπό ο οποίος έχει καταχωριστεί με σκοπό την απαγόρευση εισόδου, το κράτος μέλος διαβουλεύεται πρώτα με το κράτος μέλος που προέβη στην καταχώριση και λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα του εν λόγω κράτους μέλους, και η άδεια διαμονής χορηγείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και συγκεκριμένα για ανθρωπιστικούς λόγους ή ως απόρροια διεθνών υποχρεώσεων.

Οι εφαρμοστέες στην υπόθεση της κύριας δίκης διατάξεις του εθνικού δικαίου

- 16 Κεφάλαιο 5, άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, σημεία 1 και 8, του utlänningslagen (2005:716) [νόμου (716:2005) περί αλλοδαπών, στο εξής: UL] και κεφάλαιο 5, άρθρο 16, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του νόμου αυτού όσον αφορά το δικαίωμα για τη λήψη άδειας διαμονής. Κεφάλαιο 2, άρθρο 1, του UL και κεφάλαιο 2, άρθρο 1, του utlänningsförrordningen (2006:97) [διατάγματος (2006:97) περί αλλοδαπών] όσον αφορά την απαίτηση κατοχής ισχύοντος διαβατηρίου. Ο [UL] δεν περιέχει καμία διάταξη όσον αφορά την απαίτηση για προσκόμιση στοιχείων

ταυτότητας. Πάντως, διάταξη σχετική με την ταυτότητα περιέχεται στον προαναφερθέντα νόμο περί προσωρινών περιορισμών.

Ανάγκη αποσαφήνισης από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- 17 Εν προκειμένω, στον Α, που γεννήθηκε στις 81-11-11 και είναι υπήκοος Γκάμπιας, χορηγήθηκε άδεια διαμονής λόγω συζυγικού δεσμού (η σύζυγός του είναι Σουηδή υπήκοος).
- 18 Η σχετική αίτηση κατατέθηκε και έγινε δεκτή πριν από την είσοδό του στη Σουηδία. Μπορεί να σκεφθεί κανείς ότι η ταυτότητά του θεωρήθηκε αποδεδειγμένη υπό τις περιστάσεις αυτές και ότι αυτός επέδειξε διαβατήριο της χώρας καταγωγής του, το οποίο θεωρήθηκε ότι πληροί τις απαιτήσεις όσον αφορά ένα διαβατήριο υπό τις περιστάσεις αυτές.
- 19 Ο Α προσπαθεί τώρα να λάβει παράταση της άδειας για τους ίδιους λόγους (διαμένει πλέον στη Σουηδία). Μετά την κατάθεση της αιτήσεως για την παράταση, προέκυψαν οι ακόλουθες πληροφορίες που έχουν ενδιαφέρον. Η νορβηγική αστυνομία έδωσε την πληροφορία ότι ο ενδιαφερόμενος είχε τεθεί υπό κράτηση στη Νορβηγία. Ελήφθη επίσης η πληροφορία ότι, ο ενδιαφερόμενος χρησιμοποίησε διάφορα ψευδώνυμα στη Νορβηγία. Εκεί ήταν γνωστός, εν μέρει, ως Β, γεννηθείς στις 18.08.75, υπήκοος Γκάμπιας (βάσει πλαστού διαβατηρίου) και, εν μέρει, ως C, γεννηθείς στις 12.12.82 (αιτών άσυλο χωρίς διαβατήριο). Κατόπιν έρευνας στη Νορβηγία, εντοπίστηκε άλλο διαβατήριο (με αριθμό PC239064) βάσει του οποίου ταυτοποιείται ως D, γεννηθείς στις 08.08.80, επίσης υπήκοος Γκάμπιας. Περαιτέρω, σε προηγούμενη αίτηση που κατέθεσε για τη χορήγηση άδειας διαμονής από τη Σουηδία, εμφανίζεται ως D, γεννηθείς στις 08.08.80, υπήκοος Γκάμπιας (με αριθμό διαβατηρίου PC239064). Η σχετική αίτηση υποβλήθηκε από το Ντακάρ. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι επρόκειτο περί εικονικού γάμου.
- 20 **[σελ. 4 του πρωτοτύπου]** Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι η Νορβηγία προέβη σε ισόβια απέλαση του D και τον καταχώρισε στο SIS με το όνομα αυτό και με ημερομηνία γεννήσεως 08.08.80, ως υπήκοο Γκάμπιας. Εσχάτως, το άτομο με το τελευταίο όνομα καταδικάστηκε στη Νορβηγία σε ποινή φυλακίσεως 120 ημερών για κατοχή και πώληση ναρκωτικών (κοκαΐνης).
- 21 Η Migrationsverket (Υπηρεσία μεταναστεύσεως, Σουηδία) απέρριψε την αίτηση, με την αιτιολογία, κατ' ουσίαν, ότι δεν αποδείχθηκε η ταυτότητά του.
- 22 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, το Migrationsdomstolen (δικαστήριο αρμόδιο για θέματα μεταναστεύσεως) θεωρεί αναγκαίο να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να διευκρινιστεί αν το δίκαιο της Ένωσης απαιτεί την απόδειξη της ταυτότητας για την αποδοχή αιτήσεων που κατατέθηκαν στη Σουηδία και δεν βασίζονται σε λόγους προστασίας ή σε ανθρωπιστικούς λόγους.

[σελ. 5 του πρωτοτύπου] Προδικαστικά ερωτήματα

1. Εμποδίζουν οι διατάξεις της Συμβάσεως του Σένγκεν ιδίως δε οι διατάξεις περί συστηματικής χρήσεως του συστήματος πληροφοριών Σένγκεν (SIS), και οι διατάξεις του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, μεταξύ των οποίων, ιδίως, η απαίτηση κατοχής διαβατηρίου εν ισχύ, τη χορήγηση άδειας διαμονής βάσει αιτήσεων που κατατέθηκαν στη Σουηδία και δεν στηρίζονται σε λόγους προστασίας ή σε ανθρωπιστικούς λόγους, όταν δεν είναι σαφώς αποδεδειγμένη η ταυτότητα του αιτούντος;
2. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, δύναται βάσει του εθνικού δικαίου ή της εθνικής νομολογίας να εισαχθεί εξαίρεση από την υποχρέωση αποδείξεως της ταυτότητας;
3. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, ποιες εξαιρέσεις επιτρέπει ενδεχομένως το δίκαιο της Ένωσης;

Μάλμοε, 15 Φεβρουαρίου 2019.

[παραλειπόμενα]

[σελ. 6 του πρωτοτύπου] Διάδικοι στην κύρια δίκη [παραλειπόμενα]

Προσφεύγων:

A

[παραλειπόμενα]

Καθής:

Migrationsverket (Υπηρεσία μεταναστεύσεως)

Σουηδία

[παραλειπόμενα]